

## Luonnolliset luvut

Luonnolliset luvut voidaan määritellä *Peanon aksioomien* avulla:

*Luonnollisten lukujen joukolla*  $\mathbb{N}$  on seuraavat ominaisuudet:

1. Nolla on luonnollinen luku; ts.  $0 \in \mathbb{N}$ .
2. Jokaista luonnollista lukua  $n$  kohti on olemassa täsmälleen yksi luonnollinen luku  $s(n)$ , jota sanotaan luvun  $n$  seuraajaksi.
3. Nolla ei ole minkään luonnollisen luvun seuraaja; ts.  $0 \neq s(n)$  kaikilla  $n \in \mathbb{N}$ .
4. Eri luvuilla on eri seuraajat; ts. jos  $m \neq n$ , niin  $s(m) \neq s(n)$ .
5. Oletetaan, että  $A \subset \mathbb{N}$ . Oletetaan lisäksi, että  $0 \in A$ , ja että kaikilla  $n \in \mathbb{N}$  pätee: jos  $n \in A$ , niin  $s(n) \in A$ . Tällöin  $A = \mathbb{N}$ .

# Induktioperiaate

Induktioaksioomasta saadaan johdettua I induktioperiaate, joiden avulla voidaan todistaa luonnollisia lukuja koskevia väitteitä.

## Lause 3 (I induktioperiaate)

Oletetaan, että seuraavat ehdot ovat voimassa:

1. Luvulla 0 on ominaisuus  $P$ .
2. Kaikilla luonnollisilla luvuilla pätee:  
jos luvulla  $n$  on ominaisuus  $P$ , niin sitä seuraavalla luvulla  $n + 1$  on ominaisuus  $P$ .

Tällöin kaikilla luonnollisilla luvuilla on ominaisuus  $P$ .

# Induktioperiaate

Havainnollistus:

Järjestän (äärettömän määrän) dominonappuloita jonoon niin, että yhden kaatuminen aiheuttaa aina seuraavan kaatumisen. Jos kaadan ensimmäisen, niin kaikki nappulat kaatuvat.

# Implikaation totuustaulu

$A$	$B$	$A \rightarrow B$
1	1	1
1	0	0
0	1	1
0	0	1

# Induktiodistustus

Todistukset vaiheet:

1. Alkuaskel: Varmistetaan, että asia  $P$  pätee luvulle 0.
2. Induktioaskel:
  - ★ Tehdään *induktio-oletus*, että  $k \in \mathbb{N}$  ja asia  $P$  pätee luvulle  $k$ .
  - ★ Näytetään, että induktio-oletuksesta ja mahdollisista muista oletuksista seuraa, että tällöin asia  $P$  pätee myös seuraavalle luonnolliselle luvulle  $k + 1$ .
3. Johtopäätös: Alkuaskeleesta ja induktioaskeleesta seuraa induktioperiaatteen nojalla, että asia  $P$  pätee kaikille  $n \in \mathbb{N}$ .

# Kvanttorit

$\forall$       kaikilla  
 $\exists$       on olemassa

# Kvanttorit ja negaatiot

Yhteenveto:

- Lause  $\neg\forall x P(x)$  on loogisesti ekvivalentti lauseen  $\exists x \neg P(x)$  kanssa.
- Lause  $\neg\exists x P(x)$  on loogisesti ekvivalentti lauseen  $\forall x \neg P(x)$  kanssa.